

30/10 1919

Ed. Procopin välityksynä kestävä Suomen suhtautuminen Neuvosto-
Venäjän rauhantarjoukseen

1) Mitkä asianhaarat ovat olleet määrävissä hallituksen menettelyssä alottaa Viron, Lätin ja Liettuan hallitusten kanssa neuvottelut Neuvosto-Venäjän kanssa tehtävästä rauhasta ja mitkä syyt ovat saattaneet hallituksen siinä määrin, kuin on ollut laita, tässä kysymyksessä rauhanneuvottelujen aloittamisesta Neuvosto-Venäjän kanssa yhdistämään Suomen politiikan balttilaisten valtiomuodostuman politiikkaan?

2) Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä valtakunnan aseman lujittamiseksi ja sen etujen valvomiseksi sekä Venäjällä nykyään vallitseviin oloihin että siellä luultavasti kohdakkain tapahtuviin muutoksiin nähden?

Sosialidemokraattiseen eduskuntaryhmään on tämä keskustelu tehnyt sangen kiusallisen vaikutuksen. Me olimme odottaneet, että eduskunta tulisi sanomaan voimakkaan vastalauseensa sitä sotakiirikoilua vastaan, jota visseissä piireissä tässä maassa jo pitemmän aikaa on esiintynyt. Itse rauhaa rakastavina olisimme toivoneet, että eduskunta tällä kriittillisellä hetkellä olisi jaksanut tämmöiseen suureen yksimielisyyteen kohoutua. Vallitettavasti ei keskustelu kuitenkaan ole antanut tämmöistä tulosta. Ainoastaan keskustan taholta on eräiden puhujain lausunnoissa kajahtanut varma kanta sotaa vastaan ja sieltä on varotettu hallitustakin kallistamasta korviaan oikeiston tahilta tuleville äänille. Sen sijaan oikeistosta on täällä, kuten pitkät ajat sen sanomalehdistössäkkin, puhallettu sotatorveen mahdollisimman voimakkaasti ja koetettu kiihoittaa sotaisia intohimoja. Ja hallitus, jonka olisi luultu tällä tärkeällä hetkellä koettavan johtaa kansamme rauhaan, on tapansa mukaan esiintynyt epäroivasti koettaen istua kahdella tuolilla. Jo se lausunto, jonka kerran pääministeri istunnon alkaessa antoi, osoitti, ettei hallituksella ole mitään varmaa kantaa tähän asiaan nähden, ja että se sikka, ettei toistaiseksi vielä ole antauduttu sotaisiin puuhiin, on aiheutunut vain siitä, että halutaan odottaa mahdol-

lisisuuden sopivaa hetkeä. Toiselta puolen näytään tahdottavan myöskin paristaa mahdollisimman paljon etuja tulevasta sotaretkestä. Me emme tietenkään voi asettaa sille kannalle, mille hallitus tässä kysymyksessä näyttää asettuneen, emmekä näinollen voi yksinkertaisesti päiväjärjestykseen siirtymällä osoittaa tukevamme tällaista hallituksen politiikkaa. Ollisimme aikoneet lähestyä asiaa valiokuntaan, jossa olisimme olleet tilaisuudessa lähemmin perustelemaan rauhaa rakastavan kantamme ja osoittamaan valitsijoillemme, mitkä pyrkimykset meitä tässä kysymyksessä elähtäisivät. Senjälkeen kun hallituksen taholta kuitenkin on ilmoitettu, että tällainen valiokuntaan lähestyminenkin sen taholla tullaan käsittämään, epäluottamuksilauseksi, on kantamme muuttanut. Me emme voi tässä asiassa esiintyä niin huolessa seurassa kuin minkä oikeisto meille tässä tarjoisi, emmekä antaa aihetta senmoiseen väärinkäsitykseen, että me oikeiston mukana olisimme olleet sotapolitiikkaa kannattamassa. Kun emme myöskään voi yksinkertaista päiväjärjestykseen siirtymistä kannattaa, tulemme ryhmänä pidättymään lähestymisestä.